

Mnenje Evropskega odbora regij – Posodobitev pravil EU o avtorskih pravicah

(2016/C 240/11)

Poročevalec:	Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT/EPP), član okrožnega sveta, Zarasai
Referenčni dokument:	Sporočilo komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Na poti k sodobnemu, bolj evropskemu okviru za avtorske pravice
	COM(2015) 626 final
	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju čezmejne prenosljivosti storitev spletnih vsebin na notranjem trgu
	COM(2015) 627 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog uredbe

Uvodna izjava 1

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Ker notranji trg zajema območje brez notranjih meja, ki med drugim temelji na prostem pretoku storitev in oseb, je treba zagotoviti, da lahko potrošniki storitve spletnih vsebin, ki ponujajo dostop do vsebin, kot so glasba, igre, filmi ali športni dogodki, uporabljajo ne le v državi članici prebivališča, ampak tudi, ko se začasno nahajajo v drugi državi članici Unije. Zato bi bilo treba odpraviti ovire za čezmejni dostop do takih storitev spletnih vsebin in njihovo čezmejno uporabo.	Ker notranji trg zajema območje brez notranjih meja, ki med drugim temelji na prostem pretoku storitev in oseb, je treba zagotoviti, da lahko potrošniki storitve spletnih vsebin, ki ponujajo dostop do vsebin, kot so glasba, igre, filmi ali športni dogodki, uporabljajo ne le v državi članici prebivališča, ampak tudi, ko se začasno nahajajo v drugi državi članici Unije. Zato bi bilo treba odpraviti ovire za čezmejni dostop do takih storitev spletnih vsebin in njihovo čezmejno uporabo. Hkrati bi bilo treba s preverjanjem, v kateri državi ima naročnik prebivališče, preprečiti, da bi se prenosljivost spremenila v trajen čezmejni dostop.

Obrazložitev

Imetnikom pravic je treba zagotoviti, da se prenosljivost nanaša samo na najobičajnejše primere potovanja zaradi dela, turizma ali študija, in da ne gre za trajno dostopnost zaščitene vsebine na ravni EU.

Predlog spremembe 2

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Zaradi številnih ovir je oteženo zagotavljanje teh storitev potrošnikom, ki se začasno nahajajo v drugi državi članici. Nekatere spletne storitve vključujejo vsebine, kot so glasba, igre ali filmi, ki so v skladu s pravom Unije zaščitene z avtorskimi pravicami in/ali sorodnimi pravicami. Ovire za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin so zlasti posledica tega, da so licence za pravice prenosa vsebin, zaščiteneh z avtorskimi in/ali sorodnimi pravicami, kot so avdiovizualna dela, pogosto podeljene na podlagi teritorialnosti ter da se lahko ponudniki spletnih storitev odločijo, da bodo storitve ponujali le na nekaterih trgih.</p>	<p>Zaradi številnih ovir je oteženo zagotavljanje teh storitev potrošnikom, ki se začasno nahajajo v drugi državi članici. Nekatere spletne storitve vključujejo vsebine, kot so glasba, igre ali filmi, ki so v skladu s pravom Unije zaščitene z avtorskimi pravicami in/ali sorodnimi pravicami. Ovire za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin so zlasti posledica tega, da so licence za pravice prenosa vsebin, zaščiteneh z avtorskimi in/ali sorodnimi pravicami, kot so avdiovizualna dela, pogosto podeljene na podlagi teritorialnosti ter da se lahko ponudniki spletnih storitev do določene mere sami odločijo, da bodo storitve ponujali le na nekaterih trgih.</p>

Obrazložitev

Tako kot katero koli drugo podjetje se tudi ponudniki spletnih storitev prosto odločajo, na katere trge bodo vstopali. Manjšo dostopnost vsebin je treba torej obravnavati kot stranski učinek in ne kot nameren omejevalni pristop.

Predlog spremembe 3

Predlog uredbe

Uvodna izjava 8

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Zato morajo imeti ponudniki storitev spletnih vsebin, ki uporabljajo dela ali drugo zaščiteno vsebino, kot so knjige, avdiovizualna dela, glasbeni posnetki ali oddaje, pravice do uporabe takih vsebin za zadevna ozemlja.</p>	<p>Zato morajo imeti ponudniki storitev spletnih vsebin, ki uporabljajo dela ali drugo zaščiteno vsebino, kot so knjige, avdiovizualna dela, glasbeni posnetki ali oddaje, pravice do uporabe takih vsebin za zadevna ozemlja, vključno z licencami za več ozemelj ali celotno Evropo, kadar razmere to dopuščajo, na primer kadar obstajajo tržišče, povpraševanje potrošnikov, razpoložljiva tehnologija in jamstvo za pošteno plačilo.</p>

Obrazložitev

Koristno je poudariti, da obstaja možnost licence za več ozemelj, ki – četudi ni zmeraj na voljo – znatno olajša razširjanje vsebin.

Predlog spremembe 4

Predlog uredbe

Uvodna izjava 9

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Za prenos vsebin, ki so zaščitene z avtorskimi in sorodnimi pravicami, morajo imeti ponudniki spletnih storitev dovoljenje zadevnih imetnikov pravic, kot so avtorji, izvajalci, producenti ali radiotelevizijske organizacije, za vsebino, ki bi bila vključena v prenos. Enako velja tudi v primeru, ko je namen takega prenosa potrošniku omogočiti datotečni prenos, da lahko uporabi storitev spletnih vsebin.</p>	<p>Za prenos vsebin, ki so zaščitene z avtorskimi in sorodnimi pravicami, morajo imeti ponudniki spletnih storitev dovoljenje zadevnih imetnikov pravic, kot so avtorji, izvajalci, producenti ali radiotelevizijske organizacije, ki izvršujejo izključne pravice v skladu s svojimi kvalifikacijami, za vsebino, ki bi bila vključena v prenos. Enako velja tudi v primeru, ko je namen takega prenosa potrošniku omogočiti datotečni prenos, da lahko uporabi storitev spletnih vsebin.</p>

Obrazložitev

Imetniki pravic lahko zakonito varujejo izključne pravice, za katere so kvalificirani, kot je določeno z Direktivo 2014/26/EU.

Predlog spremembe 5

Predlog uredbe

Uvodna izjava 10

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Pridobitev licence za zadevne pravice ni vedno mogoča, zlasti kadar se za pravice na vsebini izdajajo izključne licence. Da bi zagotovili teritorialno ekskluzivnost, se morajo ponudniki spletnih storitev v svojih licenčnih pogodbah z imetniki pravic, vključno z radiotelevizijskimi organizacijami ali organizatorji dogodkov, obvezati, da bodo svojim naročnikom zunaj ozemlja, za katerega ima ponudnik storitev licenco, preprečili dostop do svojih storitev in njihovo uporabo. Ponudniki storitev morajo zaradi teh pogodbenih omejitev zanje sprejeti ukrepe, kot so zavrnitev dostopa do svojih storitev z naslovov IP zunaj zadevnega ozemlja. Eno od ovir za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin je torej mogoče najti v pogodbah, sklenjenih med ponudniki spletnih storitev in njihovimi naročniki, ki odražajo klavzule o ozemeljski omejitvi iz pogodb med navedenimi ponudniki storitev in imetniki pravic.</p>	<p>Pridobitev licence za zadevne pravice ni vedno mogoča, zlasti kadar se za pravice na vsebini izdajajo izključne licence. Da bi zagotovili teritorialno ekskluzivnost (in konkurenčno prednost), se morajo ponudniki spletnih storitev v svojih licenčnih pogodbah z imetniki pravic, vključno z radiotelevizijskimi organizacijami ali organizatorji dogodkov, obvezati, da bodo svojim naročnikom zunaj ozemlja, za katerega ima ponudnik storitev licenco, preprečili dostop do svojih storitev in njihovo uporabo. Ponudniki storitev morajo zaradi teh pogodbenih omejitev zanje sprejeti ukrepe, kot so zavrnitev dostopa do svojih storitev z naslovov IP zunaj zadevnega ozemlja. Eno od ovir za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin je torej mogoče najti v pogodbah, sklenjenih med ponudniki spletnih storitev in njihovimi naročniki, ki odražajo klavzule o ozemeljski omejitvi iz pogodb med navedenimi ponudniki storitev in imetniki pravic.</p>

Obrazložitev

Ponudnik spletnih storitev se legitimno odloča o tem, ali bo omogočil dostop do določenih vsebin tam, kjer bi lahko bile bolj uspešne. Zato je onemogočanje geografskega blokiranja med potovanji treba razumeti kor širjenje koncepta teritorialnosti, ne pa kot prvi korak k njegovi postopni odpravi.

Predlog spremembe 6

Predlog uredbe

Uvodna izjava 12

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Zato je cilj te uredbe prilagoditi zakonodajni okvir, da podelitev licenc za pravice ne bo več predstavljala ovir za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin v Uniji in da se lahko zagotovi čezmejna prenosljivost.	Zato je cilj te uredbe prilagoditi zakonodajni okvir, da podelitev licenc za pravice ne bo več predstavljala ovir za čezmejno prenosljivost storitev spletnih vsebin v Uniji in da se lahko zagotovi čezmejna prenosljivost, s tem da se potrošnikom zagotovi dovolj prožnosti in da se hkrati spoštuje ustvarjalna in tržna vrednost vsebin.

Obrazložitev

Ugodnosti, ki jih uživajo potrošniki, ne smejo ogroziti ustvarjalcev in operaterjev v tem sektorju, saj brez prvih vsebin ne bi bilo, brez drugih pa jih ne bi bilo mogoče uporabljati.

Predlog spremembe 7

Predlog uredbe

Uvodna izjava 23

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Ponudniki storitev bi morali zagotoviti, da so njihovi naročniki ustrezno obveščeni o pogojih uporabe storitev spletnih vsebin v državah članicah, ki niso država članica njihovega prebivališča. Uredba imetnikom pravic omogoča, da od ponudnika storitev zahtevajo, da z učinkovitimi sredstvi preveri, ali se storitev spletnih vsebin zagotavlja v skladu s to uredbo. Vendar pa je nujno zagotoviti, da so zahtevana sredstva razumna in ne presegajo tistega, kar je nujno za doseganje tega cilja. Med primere nujno potrebnih tehničnih in organizacijskih ukrepov lahko spadajo vzorčne nje naslova IP namesto stalnega spremljanja lokacije, pregledne informacije za posameznike o metodah preverjanja in njegovih namenih ter ustrezni varnostni ukrepi. Glede na to, da za namene preverjanja ni pomembna sama lokacija, ampak država članica, v kateri naročnik dostopa do storitve, se v ta namen natančni podatki o lokaciji ne bi smeli zbirati in obdelovati. Prav tako se v primeru, kadar za zagotavljanje storitve zadostuje avtentikacija naročnika, identifikacija naročnika ne bi smela zahtevati.	Ponudniki storitev bi morali zagotoviti, da so njihovi naročniki ustrezno obveščeni o pogojih uporabe storitev spletnih vsebin v državah članicah, ki niso država članica njihovega prebivališča. Uredba imetnikom pravic omogoča, da od ponudnika storitev zahtevajo, da z učinkovitimi sredstvi preveri, ali se storitev spletnih vsebin zagotavlja v skladu s to uredbo. Vendar pa je nujno zagotoviti, da so zahtevana sredstva razumna in ne presegajo tistega, kar je nujno za doseganje tega cilja. Med primere nujno potrebnih tehničnih in organizacijskih ukrepov lahko spadajo vzorčne nje naslova IP namesto stalnega spremljanja lokacije, pregledne informacije za posameznike o metodah preverjanja in njegovih namenih ter ustrezni varnostni ukrepi. Glede na to, da za namene preverjanja ni pomembna sama lokacija, ampak država članica, v kateri naročnik dostopa do storitve, se v ta namen natančni podatki o lokaciji ne bi smeli zbirati in obdelovati, kadar gre za lokacijo, ki ni zunaj meja EU. Prav tako se v primeru, kadar za zagotavljanje storitve zadostuje avtentikacija naročnika, identifikacija naročnika ne bi smela zahtevati.

Obrazložitev

Brez natančnih podatkov o lokaciji ima ponudnik znatno manjšo sposobnost, da lokacijo ugotovi – dejansko se predpostavlja, da bo vsaka čezmejna uporaba potekala znotraj meja EU, kar pa nujno ne drži.

Predlog spremembe 8

Predlog uredbe

Člen 2

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:</p> <p>(a) „naročnik“ pomeni vsakega potrošnika, ki lahko na podlagi pogodbe o zagotavljanju storitve spletnih vsebin, sklenjene s ponudnikom, dostopa do take storitve in jo uporablja v državi članici prebivališča;</p> <p>(b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to uredbo, deluje za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;</p> <p>(c) „država članica prebivališča“ pomeni državo članico, v kateri naročnik običajno prebiva;</p> <p>(d) „začasno nahajati se“ pomeni, da se naročnik nahaja v državi članici, ki ni država članica prebivališča;</p> <p>(e) „storitev spletnih vsebin“ pomeni storitev, kakor je opredeljena v členih 56 in 57 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ki jo ponudnik storitev zakonito zagotavlja prek spleta v državi članici prebivališča na prenosljiv način ter ki je avdiovizualna medijska storitev v smislu Direktive 2010/13/EU ali storitev, katere glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, druge zaščitene vsebine ali prenosov radiotelevizijskih organizacij in njihova uporaba, in sicer linearno ali na zahtevo, ter ki se naročniku zagotavlja pod dogovorjenimi pogoji:</p> <p>(1) proti plačilu v denarju ali</p> <p>(2) brezplačno, pod pogojem, da ponudnik preverja državo članico prebivališča naročnika;</p> <p>(f) „prenosna“ pomeni, da lahko naročniki dejansko dostopajo do storitve spletnih vsebin in jo uporabljajo v državi članici prebivališča, ne da bi bili omejeni na določeno lokacijo.</p>	<p>V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:</p> <p>(a) „naročnik“ pomeni vsakega potrošnika, ki lahko na podlagi pogodbe o zagotavljanju storitve spletnih vsebin, sklenjene s ponudnikom, dostopa do take storitve in jo uporablja v državi članici prebivališča;</p> <p>(b) „potrošnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to uredbo, deluje za namene, ki so zunaj njene trgovske, poslovne, obrtne ali poklicne dejavnosti;</p> <p>(c) „država članica prebivališča“ pomeni državo članico, v kateri naročnik običajno prebiva;</p> <p>(d) „začasno nahajati se“ pomeni, da se naročnik nahaja v državi članici, ki ni država članica prebivališča, kar se preverja, da prenosljivost ne bi postala trajen čezmejni dostop;</p> <p>(e) „storitev spletnih vsebin“ pomeni storitev, kakor je opredeljena v členih 56 in 57 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ki jo ponudnik storitev zakonito zagotavlja prek spleta v državi članici prebivališča na prenosljiv način ter ki je avdiovizualna medijska storitev v smislu Direktive 2010/13/EU ali storitev, katere glavna značilnost je zagotavljanje dostopa do del, druge zaščitene vsebine ali prenosov radiotelevizijskih organizacij in njihova uporaba, in sicer linearno ali na zahtevo, ter ki se naročniku zagotavlja pod dogovorjenimi pogoji:</p> <p>(1) proti plačilu v denarju ali</p> <p>(2) brezplačno, pod pogojem, da ponudnik preverja državo članico prebivališča naročnika;</p> <p>(f) „prenosna“ pomeni, da lahko naročniki dejansko dostopajo do storitve spletnih vsebin in jo uporabljajo v državi članici prebivališča, ne da bi bili omejeni na določeno lokacijo.</p>

Obrazložitev

Imetnikom pravic je treba zagotoviti, da pri prenosljivosti ne gre za trajno dostopnost zaščitene vsebine na ravni EU.

Predlog spremembe 9

Predlog uredbe

Člen 8

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
(1) Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.	(1) Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.
(2) Uporablja se od [vstaviti datum: 6 mesecev po dnevu objave].	(2) Uporablja se od [vstaviti datum: 12 mesecev po dnevu objave].

Obrazložitev

Glede na to, da uredba neposredno vpliva na veliko število pogodb, je treba zainteresiranim stranem dati dovolj časa, da spremenijo ustrezne določbe. Zato bi s podaljšanjem roka za začetek uporabe na 12 mesecev lahko dosegli večjo skladnost.

Predlog spremembe 10

Predlog uredbe

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
Ta uredba bi se morala uporabljati za storitve spletnih vsebin proti plačilu v denarju. Ponudniki takih storitev imajo možnost, da preverijo državo članico prebivališča svojih naročnikov. Pravico do uporabe storitve spletnih vsebin bi bilo treba šteti za pridobljeno proti plačilu v denarju, ne glede na to, ali se plačilo izvede neposredno ponudniku storitve spletnih vsebin ali drugi stranki, kot je ponudnik paketa telekomunikacijske storitve in storitve spletnih vsebin drugega ponudnika.	Ta uredba bi se morala uporabljati za storitve spletnih vsebin proti plačilu v denarju. Ponudniki takih storitev imajo možnost, da preverijo državo članico prebivališča svojih naročnikov, s preverjanjem pa naj bi preprečili, da bi se prenosljivost spremenila v trajen čezmejni dostop. Pravico do uporabe storitve spletnih vsebin bi bilo treba šteti za pridobljeno proti plačilu v denarju, ne glede na to, ali se plačilo izvede neposredno ponudniku storitve spletnih vsebin ali drugi stranki, kot je ponudnik paketa telekomunikacijske storitve in storitve spletnih vsebin drugega ponudnika.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 11

Predlog uredbe

Člen 17

<i>Predlog Komisije</i>	<i>Predlog spremembe OR</i>
<p>Brezplačne storitve spletnih vsebin so prav tako vključene v področje uporabe te uredbe, in sicer kadar ponudniki preverjajo državo članico prebivališča svojih naročnikov. Brezplačne storitve spletnih vsebin, katerih ponudniki ne preverjajo države članice prebivališča svojih naročnikov, ne bi smele spadati na področje uporabe te uredbe, saj bi njihova vključitev pomenila večjo spremembo načina zagotavljanja teh storitev in prinesla nesorazmerne stroške. Preverjanje države članice prebivališča naročnikov bi moralo temeljiti na informacijah, kot so plačilo licenčne pristojbine za druge storitve v državi članici prebivališča, obstoj pogodbe za internetni ali telefonski priključek, naslov IP ali kak drug način avtentikacije, če ponudniku v zadostni meri nakazujejo, v kateri državi članici naročniki prebivajo.</p>	<p>Brezplačne storitve spletnih vsebin so prav tako vključene v področje uporabe te uredbe, in sicer kadar ponudniki preverjajo državo članico prebivališča svojih naročnikov. Brezplačne storitve spletnih vsebin, katerih ponudniki ne preverjajo države članice prebivališča svojih naročnikov, ne bi smele spadati na področje uporabe te uredbe, saj bi njihova vključitev pomenila večjo spremembo načina zagotavljanja teh storitev in prinesla nesorazmerne stroške. Preverjanje države članice prebivališča naročnikov bi moralo temeljiti na informacijah, kot so plačilo licenčne pristojbine za druge storitve v državi članici prebivališča, obstoj pogodbe za internetni ali telefonski priključek, naslov IP ali kak drug način avtentikacije, če ponudniku v zadostni meri nakazujejo, v kateri državi članici naročniki prebivajo, in preprečujejo zlorabe pravic do prenosljivosti.</p>

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Uvodne ugotovitve

1. pozdravlja predlagane ukrepe v zvezi z notranjim trgom elektronskih komunikacij, katerih cilj je spodbuditi dinamično in trajnostno rast v vseh gospodarskih panogah, ustvariti delovna mesta ter posodobiti predpise o avtorskih pravicah zaradi digitalne revolucije in sprememb v obnašanju potrošnikov, vseeno pa obžaluje, da je področje uporabe predlagane uredbe omejeno na storitve spletnih vsebin in ne obravnava drugih vrst avtorskih pravic na enotnem digitalnem trgu;
2. poudarja ključno vlogo in potencial lokalnih in regionalnih oblasti pri usklajevanju predpisov o avtorskih pravicah, ki bi ju bilo treba upoštevati pri vseh prihodnjih zakonodajnih aktih za dopolnitev digitalnega enotnega trga;
3. ugotavlja, da so argumenti Komisije o dodani vrednosti zakonske ureditve tega področja na ravni Evropske unije popolnoma prepričljivi, zato je ta tudi v skladu z načelom subsidiarnosti. Enako velja za argumente glede sorazmernosti;
4. poudarja pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti na področju digitalnih storitev za državljane ter pri ustvarjanju in upravljanju digitalne infrastrukture, pogosto v okviru čezmejnega ali medregionalnega sodelovanja, ki zahteva takojšnje ukrepanje za uravnoteženo odpravljanje morebitnih ovir za spletne dejavnosti, vključno z razlikami med državami članicami v zakonodaji, ki velja za pogodbe in za avtorske pravice;

5. opozarja na pomen dostopnosti javnih institucij za posameznike in podjetja z elektronskimi sredstvi, ne glede na to, kje se fizično nahajajo, ter poudarja svojo podporo razvoju čezmejnih javnih storitev, zlasti tistih, ki se nanašajo na interoperabilnost ter elektronsko identifikacijo, elektronski podpis, vročanje listin v elektronski obliki in druge sestavne dele e-uprave;

6. poudarja, da je odprtost interneta ključna gonilna sila konkurenčnosti, gospodarske rasti, socialnega razvoja in inovacij, kar je povzročilo izjemen razvoj spletnih uporabniških programov, vsebin in storitev ter posledično izrazito rast v ponudbi vsebin in storitev ter povpraševanju po njih, in je zato izredno pomemben pospeševalec prostega pretoka znanja, idej in informacij, tudi v državah, v katerih je dostop do neodvisnih sredstev obveščanja omejen ⁽¹⁾;

7. ugotavlja, da so javne storitve in digitalno gospodarstvo pomembni za evropsko, pa tudi lokalno in regionalno gospodarsko rast. Obenem morajo imeti mesta in regije ključno vlogo pri ustvarjanju javnih podatkovnih zbirk, zagotavljanju varnostnih podatkov, razvijanju potrebnih digitalnih znanj in spretnosti, zagotavljanju in lažšanju financiranja širokopasovnih omrežij ter ustvarjanju ustreznega okolja za medregionalno in čezmejno izmenjavo spletnih storitev, kar so vse dejavniki, ki lahko znatno pripomorejo k razvoju kakovostnih storitev ter k uravnoteženemu usklajevanju avtorskih pravic;

8. opozarja, da je že poudaril, da lahko lokalna in regionalna raven prispevata svoje v vseh fazah zbiranja podatkov in nudenja storitev državljanom in podjetjem ⁽²⁾. To lahko vidimo tudi v praksi: v Evropi imamo številne primere potenciala za sodelovanje med regijami, državnimi organi in raziskovalnimi središči na področju inovacij in interoperabilnosti v javnem sektorju;

Avtorske pravice na digitalnem trgu

9. podpira cilj Evropske komisije, da se s posodobitvijo predpisov doseže široka razpoložljivost ustvarjalnih vsebin po vsej EU, zagotovi visoka raven varstva za imetnike pravic ter ohrani dobra uravnoteženost z drugimi cilji v javnem interesu (kot so izobraževanje, raziskave in inovacije ali dostop do javnih zbirk, vključno s knjižnicami, arhivi in muzeji, ter – kar je enako pomembno – enak dostop za invalide) ⁽³⁾ v digitalnem okolju;

10. poziva Evropsko komisijo, naj lokalne in regionalne oblasti uvrsti med glavne odgovorne za kulturno politiko EU, glede na njihove pristojnosti po zakonu, neposredno odgovornost za upravljanje kulturne dediščine in ključno vlogo v politikah podpore kreativnim industrijam, vključno s politiko EU v okviru programov Ustvarjalna Evropa in Obzorje 2020;

Zagotavljanje širšega dostopa do vsebin po vsej EU

11. se strinja, da si mora EU prizadevati za postopno odpravo ovir za čezmejni dostop do vsebin ter pretok del, obenem pa bi bilo priporočljivo, da to enotnemu trgu omogoči takšno delovanje, ki bo avtorjem in kulturnim industrijam omogočalo povečati publiko in gospodarsko dejavnost ter okrepilo svetovno konkurenčnost evropskih kreativnih industrij (pri dostopu do mednarodnih trgov, pa tudi pri lažjem kljubovanju mednarodni konkurenci);

12. podpira predlog Evropske komisije za uredbo o „prenosljivosti“ storitev spletnih vsebin, da bi uporabniki, ki so v svoji domovini kupili spletno vsebino ali sklenili naročnino, lahko imeli dostop do tega tudi takrat, kadar se začasno nahajajo v drugi državi članici;

⁽¹⁾ CdR 5960/2013.

⁽²⁾ COR 2646/2015.

⁽³⁾ V skladu s Konvencijo OZN o pravicah invalidov, katere podpisnica je tudi EU.

13. ugotavlja, da zaradi pojma „začasnosti“ ne sme priti do zlorab, ki bi lahko prenosljivost čezmejnih pravic spremenile v trajno dostopnost zaščitene vsebine na ravni EU. Zato morajo ponudniki storitev preveriti, v kateri državi članici imajo njihovi naročniki prebivališče;

14. podpira prizadevanja Komisije za obravnavo in odpravo neupravičenega geografskega blokiranja, vendar to ne sme pomeniti odprave načela teritorialnosti, ki bi ogrozila evropsko nacionalno, regionalno in lokalno kulturno raznolikost⁽⁴⁾. Zato je onemogočanje geografskega blokiranja med potovanji treba razumeti kot širjenje koncepta teritorialnosti, ne pa kot prvi korak k njegovi postopni odpravi;

15. pozdravlja namero Komisije, da izboljša čezmejno spletno distribucijo televizijskih in radijskih programov, ob upoštevanju ugotovitev revizije Direktive o satelitskem radiodifuznem oddajanju in kabelski retransmisiji⁽⁵⁾, ter s tem prizna ključno vlogo televizije in radia za kreativno industrijo in, kjer se le da, omogoči enako obravnavo spletnih in nespletnih distribucijskih kanalov z vidika avtorskih in sorodnih pravic;

16. pozdravlja predlog Komisije, da bi olajšala sporazum o licencah za čezmejni dostop do vsebin. Z njim bi potrošnikom omogočili potrebno prožnost, hkrati pa bi ustvarjalcem in zainteresiranim stranem zagotovili pošteno in pregledno plačilo, ki ga digitalni svet lahko omogoča in mora omogočati;

17. poudarja, da je treba dodatno pojasniti parametre, po katerih bosta potekala digitalizacija nedostopnih del ter omogočanje njihove dostopnosti v vsej EU. Poziva zlasti k upoštevanju določenih rešitev, o katerih se strinjajo avtorji, uredniki in podjetja za kolektivno upravljanje v memorandumu o razumevanju ključnih načel digitalizacije in omogočanja dostopnosti razprodanih del (*Memorandum of Understanding Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works*)⁽⁶⁾, kot je plačevanje imetnikov pravic, ki ščiti njihovo kulturno in institucionalno vlogo;

18. želi, da bi bile lokalne in regionalne oblasti nujno in stalno vključene v izvajanje programa „Ustvarjalna Evropa“ in drugih političnih instrumentov, ki jih namerava Komisija uporabiti za podporo evropskim avdiovizualnim medijem in preskusiti nove modele financiranja, produkcije in distribucije⁽⁷⁾;

Prilagajanje izjem digitalnemu in čezmejnemu okolju

19. meni, da je prav, da se obravnava vprašanje izjem in omejitev, pod pogojem da se vsaka revizija Direktive 2001/29/ES omeji na posebne primere, ki niso v nasprotju z običajno uporabo. V tem okviru je treba najti pravo ravnovesje med interesi imetnikov pravic in interesi potrošnikov;

20. meni, da je treba izjeme uporabljati razumno in upravičeno na področjih, ki so v velikem javnem interesu, in sicer: i) v izobraževanju, npr. da učitelji lahko uporabljajo papirnate in digitalne učne pripomočke, in ii) da se omogoči dostop do vsebin slabovidnim ljudem ter promovira ratifikacija Marakeške pogodbe⁽⁸⁾ v državah članicah EU;

21. s pridržkom sprejema oceno Komisije o dodatnih izjemah, ki naj bi bile predstavljene v letu 2016, in zlasti predlaga ponoven pregled naslednjega: i) besedilno in podatkovno rudarjenje (TDM): kljub nedvomnim koristim, ki jih prinaša univerzam ter lokalnim in nacionalnim raziskovalnim inštitutom, še vedno obstajajo dvomi o definiciji podatkov, ki se jih lahko rudari, kakšne so posledice neustrezne ponovne uporabe preučene podatkov, kakšna so tveganja za integriteto in zasebnost, in ii) pregledovanje na daljavo: kljub zaželeni prilagoditvi digitalne infrastrukture knjižnic, univerz itd., da bi lahko nudile zaščiteno gradivo v elektronskem formatu, obstaja tveganje neposredne konkurence komercialnim kanalom. Za ublažitev negativnih učinkov takšnega ravnanja predlaga na primer uvedbo neke vrste nadomestila za imetnike pravic, ki bi zaščitilo kulturno vrednost njihovih del;

⁽⁴⁾ Glej opombo 2.

⁽⁵⁾ Direktiva o satelitskem radiodifuznem oddajanju in kabelski retransmisiji (93/83/EGS).

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/20110920-mou_en.pdf.

⁽⁷⁾ COR 1690/2015.

⁽⁸⁾ Marakeško pogodbo o olajšanem dostopu do objavljenih del za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja je EU podpisala 30. aprila 2014.

22. podpira ukrep na ravni EU za učinkovitejšo porazdelitev dajatev med imetnike pravic, da bi zmanjšali sedanje razlike v načinu določanja dajatev ter podprli tehnične rešitve, ki lajšajo pregledno razdelitev prejetih prihodkov imetnikom pravic⁽⁹⁾;

Zagotavljanje pravilnega delovanja trga za avtorske pravice

23. deli vse večje pomisleke, ali sedanji predpisi EU o avtorskih pravicah lahko zagotovijo pravično porazdelitev vrednosti, ki jo ustvarjajo nekatere nove oblike distribucije vsebin, zlasti kadar imetniki pravic ne morejo določiti pogojev za podelitev licence, niti se ne morejo enakopravno pogajati z morebitnimi uporabniki, v glavnem zaradi neuravnotežene tržne moči udeleženih strani. Zato se v primerih, ko pogajanja niso možna, zavzema za zakonodajni ukrep na ravni EU, ki bi ustvaril ugodne razmere za vse zainteresirane strani, na primer z večjimi pogodbenimi jamstvi za zaščito avtorjev in ukrepi za večjo transparentnost;

24. meni, da je treba pojasniti vlogo spletnih platform, ki kot bistveni del svojega ekonomskega modela⁽¹⁰⁾ uporabljajo zaščitene vsebine;

25. priznava tudi potrebo po ovrednotenju kulturne dediščine, ki jo predstavljajo dela, ter bistvene vloge njihovih ustvarjalcev, brez katerih spletne platforme ne bi imele gradiva za svoje poslovanje;

26. zato podpira pogajanja za ohranitev pravičnega ravnovesja med legitimnimi interesi ustvarjalcev, potrošnikov in posrednikov;

27. poziva Evropsko komisijo, naj upošteva tudi pristojnosti lokalnih in regionalnih oblasti pri iskanju rešitev za krepitev pravne varnosti, preglednosti in ravnovesja sistema plačevanja avtorjev ter interpretov ali izvajalcev v EU;

Uporaba učinkovitega in uravnoveženega sistema za spoštovanje pravic

28. podpira prizadevanja Evropske komisije za: i) izboljšanje pravnega okvira za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, vključno z avtorskimi in sorodnimi pravicami, z okrepitevijo izvajanja začasnih in preprečevalnih ukrepov, ii) promoviranje kodeksov ravnanja na ravni EU in iii) ukrepanje glede mehanizmov obveščanja in ukrepanja ter načela trajne odstranitve v celovitem ocenjevanju komercialnih platform⁽¹¹⁾;

29. predlaga tudi uvedbo ukrepov s ciljem, da se – kadar je to možno – zahteve za odstranitev spremenijo v plačljivo uporabo, s čimer bi imetnike pravic spodbudili, da bi sprejeli primere, ki ne ogrožajo bistveno narave del, za katera gre;

Spodbujanje dolgoročne vizije

30. se strinja z ugotovitvijo Komisije, da bodo avtorske pravice še naprej dolgoročno pomembne za gospodarstvo, družbo in kulturo;

31. se strinja, da se EU mora odzvati na zahteve po večji konvergenci med nacionalnimi sistemi avtorskih pravic zaradi zблиževanja trgov vsebin in spreminjanja obnašanja uporabnikov, ki ga povzročajo hiter tehnološki napredek;

32. meni, da je pravni okvir za nadomestila avtorjem, ustvarjalcem in umetnikom treba tudi dolgoročno čim boljje usklajevati;

⁽⁹⁾ Glej opombo 2.

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2000/31/ES.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>.

Čim večji izkoristek potenciala spletnega trgovanja

33. pozdravlja tudi sporočilo *Digitalne pogodbe za Evropo – sprostitev potenciala elektronskega poslovanja* ⁽¹²⁾, usmerjeno v doseganje enega od treh glavnih ciljev enotnega digitalnega trga. Lokalne in regionalne oblasti podpirajo pobudo za spodbujanje boljšega dostopa potrošnikov in podjetij do spletnega kupovanja blaga in storitev v Evropi in se zavzemajo za dejansko vključitev vseh pobud, vključno s pobudo o posodobitvi avtorskih pravic v EU.

V Bruslju, 8. aprila 2016

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ COM(2015) 633 final.